

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Соціологія простору»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні і поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *«Соціологія»*

Кількість кредитів – *3,5*

Рік підготовки – *4, семестр – 7*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладачі: Новосад Крістіна Ярославівна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, kristina.novosad@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Дисципліна носить сприяє формуванню в професійній свідомості майбутніх соціологів уявлень про проблеми просторових концепцій і метафор в соціологічній теорії. Передбачається набуття вмінь працювати з сучасною науковою літературою, критично опрацьовувати першоджерела, розвиток навичок аналізу, порівняння та оцінки методологічної спроможності різних концепцій соціального простору, здобуття знань про способи тлумачень визначень та поняття «соціальний простір», про відмінності між фізичним і соціальним просторами суспільства, про основні теоретичні концепції, які дають тлумачення поняття соціального простору, про роль і значення просторових метафор в соціології, про сутність просторових образів та уявлень та їхнє соціальне значення.

2. Метою дисципліни є ознайомлення здобувачів з основними теоретичними визначеннями, способами тлумачень та означень понять «простір» та «соціальний простір» в соціології, соціально-гуманітарних та суміжних науках, актуалізація теми простору в соціологічній рефлексії, означення наукової перспективи використання просторових концептів в соціологічній науці.

Завдання курсу: формуванню в професійній свідомості майбутніх соціологів уявлень щодо проблематичності та евристичного потенціалу просторових концептів і метафор в соціологічних дослідженнях та аналітичній роботі.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Теоретичне різноманіття категорії «простір» та основних просторових понять.
2. Фізичний, біологічний та соціальний виміри простору.
3. Історія соціологічних концепцій простору.
4. Соціальна пам'ять в просторі і в часі.

5. Особистий простір.
6. Простір дому та оселі.
7. Мовний простір та простір в літературних творах.
8. Соціальні аспекти простору в живописі, скульптурі та танці.

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

– загальні: здатність бути критичним і самокритичним (ЗК04); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК06); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК08); здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11).

– фахові: здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому (СК03); здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (СК06); здатність використовувати інтернет-ресурси, статистичну інформацію для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності (СК08); здатність до соціологічної рефлексії стосовно теоретичних та прикладних аспектів здійснення дослідницької та аналітичної роботи щодо соціальних змін (СК14); здатність до адаптації та професійного реагування на виклики соціальних трансформацій (СК16).

ЛІТЕРАТУРА

1. Петренко-Лисак А.О. Соціальний простір у міждисциплінарному вимірі. Київ: Вадекс, 2013. 400 с.
2. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті / Пер. з нім. К. Дмитренко, Л. Доронічева, О. Юдін. Київ: Ніка-Центр, 2012. 440 с.
3. Бурдье П., Вакан Л. Рефлексивна соціологія; пер. з англ. А.Рябчук. Київ: Медуза, 2015. 224 с.
4. Коннертон П. Як суспільства пам'ятають; пер. з англ. С.Шліпченко. Київ: Ніка-Центр, 2013. 184 с.
5. Ручка А.О., Скокова Л.Г. Дім як приватний соціокультурний простір. Вісник Львів. Ун-ту. Сер. соціол. 2008. Вип. 2. С.162–181
6. Злобіна О., Мартинюк І., Соболева Н., Тихонович В. Соціальний простір життя суб'єкта як символічна соціальна реальність. Київ: Інститут соціології НАН України, 2004. 299 с.
7. Козеллек Р. Часові пласти. Дослідження з теорії історії. / Пер. з нім. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2006. 436 с.
8. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ: Либідь, 2003. 376 с.